

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.074/2018/5. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Balogh Tamás ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** szám alatti lakos felperesnek - a dr. Töröcsikné dr. Király Katalin ügyvéd (**címe**) által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű I. rendű és **II.rendű alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indított perében a Szolnoki Törvényszék 2017. december 20. napján kelt 6.P.21.369/2017/8. sorszámú ítélete ellen a felperes részéről 9. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Az előzetes döntéshozatal elrendelése iránti kérelmet elutasítja.

Kötelezi a felperest, 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 24.000,- (Huszonnégyezer) forint másodfokú eljárási költséget és az államnak - külön felhívásra - 48.000,- (Negyvennyolcezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

Az I. rendű alperes (**dátum**)-i lapszáma 1. oldalán cikk jelent meg (**cikk címe**) címmel, mely az újság 3. oldalán folytatódott. A cikk első és második bekezdése így szólt:

„(**Személy 1 neve**) közvetlenségével hamar megnyerte a résztvevők szimpátiáját, a pulpitus megmozgatásával „átrendezte” a termet, hogy közelebb kerüljön a hallgatósághoz. Kész kerek prezentációval érkezett, ám néhány kérdésére adott válasz meggyőzte arról, hogy a terembe ülők mindegyike hallott már a migrációról, (**személy 2 neve**)-ről, az ő terveiről, és arra a kérdésre sem tette fel senki a kezét, hogy ezzel a témával nem kell foglalkozni. Így lemondott a jól átgondolt előadásról és a számok, adatok többségéről, inkább néhány olyan gondolatot emelt ki, ami a háttérrel segített megvilágítani. Tekintettel volt a helyszínre is, ahol a város korábbi polgármestere és képviselője (**felperes neve**) önkormányzati képviselőként előterjesztést nyújtott be a migránsok érdekében, a (**népcsoport**) türelmét, empátiáját felemlegetve, mivel véleménye szerint ők is betelepülők.

- Ez sületlenség, ami arra utal, hogy aki ezt hiszi, az a vendéget a betörőtől nem tudja megkülönböztetni, hiszen a (**népcsoport**)-ot a teljes királyi hatalmában lévő IV. Béla hívta be és telepítette le szerződéses feltételekkel. Őseink vállalták új hazájuk fegyveres védelmét, amiért kiváltságokban részesültek.”

A cikk megjelent az újság weboldalán is.

A felperes 2017. november 19-én egyszerű, aláírás nélküli e-mailben helyreigazító közlemény közzétételét kérte az I. rendű alperes főszerkesztőjétől és a II. rendű alperesi kiadótól. A helyreigazítási kérelem aláírt formában postai úton az I. rendű alpereshez 2017. december 5-én, a II. rendű alpereshez pedig 2017. november 21-én érkezett meg.

A felperes 2017. december 4-én érkezett keresetlevelében elsősorban az alpereseket egyetemlegesen, másodsorban az I. rendű alperest kérte a korábban nekik címzett kérelmével egyező alábbi helyreigazító közlemény közzétételét kérte:

„**HELYREIGAZÍTÓ KÖZLEMÉNY**

Tisztelt Olvasók!

Az **(újság neve)** **(dátum)**-i számában a **(weboldal neve)** weboldalán, **(cikk címe)** címmel, cikket közöltünk **(személy 1 neve)** **(város neve)**-i konzultációjáról. A cikkben valótlanul állítottuk, hogy a város korábbi polgármestere és képviselője **(felperes neve)**, önkormányzati képviselőként előterjesztést nyújtott be a migránsok érdekében, a **(népcsoport)** türelmét, empátiáját felemlegetve, mivel véleménye szerint ők is betelepülők.

A valóság az, hogy **(felperes neve)** a **(város neve)**-ben élők boldogulása és az ország EU-s tagságából származó, rá háruló kötelezettségek teljesítése érdekében, módosító indítványt nyújtott be. **(Felperes neve)** indítványában nem emlegette fel a **(népcsoport)** türelmét és empátiáját. **(Felperes neve)** nem állította azt sem, hogy a **(népcsoport)** betelepülők. **(Felperes neve)** szerint **(város neve)** lakói a **(népcsoport)**, a kabán kultúrájú ászai törzsekhez kapcsolódó, iráni nyelvet beszélő alán törzsek, Magyarország területére a XIII. században bevándorolt és befogadott népcsoport leszármazói, kulturális értékeinek méltó örökösei.

Tévedéseinkért, valamint a sületlenségre vonatkozó megjegyzésünkért **(felperes neve)** és az Olvasóink elnézését kérjük! Sajnáljuk, hogy nem mutattuk be **(felperes neve)** módosító indítványának valós tartalmát, hanem az erről szóló valótlan és hamis közlésekre irányítottuk olvasóink figyelmét. A jövőben azon leszünk, hogy elősegítsük a vélemény-nyilvánítás szabadsága és a közügyek vitatásához való jog érvényesülését, a kormányzat tevékenységének vizsgálatával betöltsük a „társadalom éber őre” szerepét.

(főszerkesztő neve)

főszerkesztő"

Érvelése szerint valótlan tényállítás, hogy előterjesztést nyújtott be a migránsok érdekében. **(Város neve)** Városi Önkormányzat képviselő-testületéhez önkormányzati képviselőként valójában módosító indítvánnyal élt 2016. február 10-én, melynek 6. pontja azt tartalmazta, hogy a befogadás nyilván nem lehet korlátlan, sem ellenőrizetlen, hiszen a bevándorláshoz társadalmi kockázatok is kapcsolódnak.

Az I. rendű alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Nem vitatta, hogy a felperes e-mailben kérte a helyreigazító közlemény közzétételét, azonban véleménye szerint az csak akkor hatályos, ha minősített aláírással kerül továbbításra. A postai úton kézbesített kérelem alapján viszont a jogszabályban meghatározott, helyreigazító közlemény közzétételére nyitvaálló határidő még nem telt el.

A II. rendű alperes elsődlegesen pergátló kifogással élt. Kiemelte, a Pp. 342. § (1) bekezdése és 343. § (1) bekezdése alapján a sajtó-helyreigazítási jogviszony kötelezettje a médiaszolgáltató, a sajtótermék szerkesztősége, vagy a hírügynökség, ezért - álláspontja szerint - vele szemben a Pp. 157. § a) pontja és 130. § (1) bekezdés e) pontja alapján a per megszüntetése indokolt. Másodlagosan az I. rendű alperesi védekezésben írtakra utalt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet az I. rendű alperessel szemben elutasította, míg a II. rendű alperessel szemben a pert megszüntette.

A Pp. 342. § (1) és (3) bekezdéseire, valamint a sajtószabadságról és a média tartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 12. § (2) bekezdésére hivatkozással hangsúlyozta, a sajtó-helyreigazításra irányuló igény bíróság előtti érvényesítésének anyagi jogi előfeltétele a peres eljárást megelőző igényérvényesítés a kifogásolt közleményt megjelentető sajtószervvel szemben. Ezzel összefüggésben elfogadta az I. rendű alperes hivatkozását. Kifejtette, az alperesekhez címzett, e-mailben küldött üzenet fokozott biztonságú elektronikus aláírás nélkül nem felel meg a Pp. 342. § (1) bekezdésében foglalt írásbeliség fogalmának. Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény értelmező rendelkezése szerint az elektronikus úton küldött küldemények a biztonságos kézbesítési szolgáltatás szabályának csak akkor felelnek meg, ha a küldőtől, feladótól eljuttatott üzenet fokozott biztonságú, elektronikus aláírással van ellátva. Az ezt nélkülöző elektronikus irat - a kialakult bírói gyakorlat szerint - joghatás kiváltására nem alkalmas. A postán megküldött helyreigazító közlemény pedig a perindításig nem volt teljesíthető.

Osztotta a II. rendű alperes álláspontját a Pp. 342. § (1) bekezdésében foglaltak kapcsán, kiadói minősége ugyanis nem tartozik abba a jogszabályban felsorolt körbe, akivel szemben sajtó-helyreigazítási per kezdeményezhető.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést, elsősorban annak részbeni megváltoztatása és az I. rendű alperes helyreigazítás közzétételére kötelezése érdekében, másodsorban a Pp. 155/A. §-ában foglaltak szerinti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését kérve.

Véleménye az volt, a Pp. 342. § (1) bekezdése az írásbeliség kapcsán nem határoz meg kritériumokat, nem különböztet a levél és az e-mail között, illetve utóbbi esetében nem említ fokozott biztonságú elektronikus aláírással ellátott formát. Kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet nem állít fel tisztességes egyensúlyt a különféle érdekek között, elnehezíti az átláthatóság uniós alapelveinek érvényesülését, valamint a helyi társadalom joggyakorlását abban, hogy a közügyekről szabadon nyílt vitákat folytasson a sajtószervek, konkrétan az **(újság neve)** közreműködésével. Hangsúlyozta, az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata megköveteli, hogy a sajtószabadságára vonatkozó fogalmakat tágan értelmezzék, az egyének jogaira vonatkozókat csak a szükséges mértékben korlátozzák. Az elsőfokú bíróságnak a Pp. 342. § (1) bekezdése körében kifejtett jogértelmezése, és ezzel együtt maga a jogszabály is sérti az Alapvető Jogok Chartája 11. cikkében és az Emberi Jogok Európai Egyezményének 10. §-ában védett jogokat és szabadságokat. Másodlagos fellebbezési kérelmében a Pp. 342. § (1) bekezdésében szereplő írásbeliség fogalmának helyes meghatározása érdekében tartotta szükségesnek az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezését.

Fellebbezésének több ízben megismételt petítumában ugyan a II. rendű alperes vonatkozásában nem kérte az elsőfokú döntés megváltoztatását, azonban megjegyezte, az nem volt indokolt.

Az alperesi fellebbezési ellenkérelem az elsőfokú bíróság ítéletének helyes indokai szerinti helybenhagyására irányult. Indokolása értelmében az elsőfokú eljárásban a tárgyalás napján megjelent hetilap a kifogásolt ügyet részletesen, a felperes módosító javaslatát a maga teljességében, szó szerinti tartalommal mutatta be.

A fellebbezés **alaptalan.**

A Pp. 342. § (1) bekezdése szerint a helyreigazítás 2010. évi CIV. tv. (Smtv.) szerinti közzétételét az érintett személy vagy szervezet az általa vitatott közlemény közzétételétől számított 30 napon belül

írásban kérheti a médiaszolgáltatótól, a sajtótermék szerkesztőségétől vagy a hírügynökségtől. A szabály mögött az Alaptörvény, a 2013. évi V. törvény (Ptk.), valamint a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) áll. Mindezekkel összhangban kizárólag a Pp. 342. § (1) bekezdésének megfelelő előzetes eljárási rend betartása mellett lehet keresetet indítani a 343. § (1) bekezdése esetén akkor, ha a kötelezett szerv határidőben a helyreigazítás közzétételére irányuló kötelezettségét nem teljesíti.

A Kúria több döntésében is kifejtette, a sajtó-helyreigazítás a sajtótermékhez, azaz a közlés módjához kötött jog. A helyreigazítás kötelezettje az a sajtószerv, amelynek kommunikációja során a kifogásolt közlemény megjelent, vagy elhangzott. Ezek körét határozza meg a Pp. 343. § (1) bekezdése, ezért a sajtó-helyreigazítási eljárásban csak a jogszabályban meghatározott és a sérelmezett közlést megjelentető vagy a műsort szolgáltató szervek (az időszaki lap szerkesztősége, a műsorszolgáltató) ellen indítható kereset, amelyek félként járhatnak el akkor is, ha egyébként perbeli jogképességük nincs. Az I. rendű alperes tehát a sajtó-helyreigazítás kötelezettje, a per alperese lehet akkor is, ha egyébként önálló jogképességgel nem rendelkezik. És bár a II. rendű alperessel kapcsolatos elsőfokú döntéssel szemben fellebbezési kérelem nem érkezett, az ítéletábra - mivel a fellebbezési beadvány ezzel összefüggő érvelést tartalmaz - szükségesnek látja az alábbiak kifejtését akkor is, ha petírium hiányában erről nem volt jogosult döntené a fellebbezési kérelem korlátai miatt (Pp. 253. § (3) bekezdés).

A Pp. 242. § (1) bekezdése és 243. § (1) bekezdése a médiaszolgáltatót, a sajtótermék szerkesztőségét, illetőleg a hírügynökséget nevezi meg kötelezettként, lehetséges alperesként a helyreigazítással érintett sajtótermék fajtájától függően. A II. rendű alperes esetében a szerkesztői felelősség, mint a médiaszolgáltató fogalommeghatározásának törvényi kelléke hiányzik, a médiatartalom kiválasztása és összeállítása során megvalósuló tényleges ellenőrzésért való felelőssége ugyanis nem igazolt (2010. évi CIV. törvény (Stv.) 1. § 2. pont). Ilyen tartalmú felelőssége az I. rendű alperesnek van. Ettől eltérő álláspontot foglal el a BDT 2011.2505. számon közzétett jogesetben a Fővárosi Ítéletábra, az irányadó tényállás szerinti időszakban azonban a Pp. 242. § (1) bekezdése és 243. § (1) bekezdése a szerkesztőséget nem nevesítette kötelezettként. Miután a jelen perbeli tényállásra irányadó Pp. rendelkezés megváltozott, az egyéb törvényi kellékek megvalósulása esetén az I. rendű alperes felelőssége merülhet fel.

A már idézett jogszabályhely (Pp. 342. § (1) bekezdés) követelményként írja elő - pert megelőző eljárás keretében - közvetlenül a felelős szervnél helyreigazító közlemény közzétételére irányuló kérelem írásbeli előterjesztését. Az előzetes eljárás tehát a sajtó-helyreigazítási per kötelező és mellőzhetetlen előzménye, mely a pertípus specifikuma miatt szükséges a jogszabály szerinti formai és időbeli követelményeket betartva. Mivel ez a bíróság előtti igényérvényesítés anyagi jogi előfeltétele, a 30 napos határidő megtartottságát is a perben kell vizsgálni, elmulasztása ezért az ítéletben tükröződő jogkövetkezménnyel, a kereset elutasításával járhat (BDT 2003.824. számú eseti döntés).

Mindezek következtében a perben akkor tekinthető a sajtószerv helyreigazítás közzétételét - akár kifejezetten, akár hallgatólagosan - megtagadó magatartása jogszerűnek, ha azt vagy arra jogosulatlan személy kérte, vagy formai hibát követett el, vagy határidőt sértett, vagy a kérelemben előadottak valósága nyomban megcáfolható és ez meg is történik. Az utolsó esetkör kivételével a kereset e körülmények fennállta esetén szükségképpen elutasítandó.

A szükségképpen előzetes eljárásban igényelt helyreigazítás formai követelménye a törvény által előírt írásbeliség. Mivel pedig a jogszabály egyértelmű abban, hogy csak a kifogásolt közleménnyel érintett személy, vagy szervezet igényelheti a helyreigazítást és ezzel a sajtószervnek is tisztában

kell lennie (Legfelsőbb Bíróság, Kúria PK. 13. számú állásfoglalás I. tétele), további - a bírói gyakorlat által egyértelművé tett - kritérium, hogy azt a beazonosíthatóság érdekében a jogosult aláírja. Ez azt jelenti, hogy a kérelemnek legalább az okiratokra vonatkozó írásbeliség követelményének meg kell felelnie (hasonlóan: BH 2006.324. számú eseti döntés). Érvényesülnie kell ennek akkor is, ha a helyreigazítási kérelem elektronikus levélben, e-mail útján kerül előterjesztésre. A joggyakorlat ezért az elektronikus aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény (Eatv.) hatályban léte alatt írásbeli elektronikus okiratnak a fokozott biztonságú elektronikus aláírással rendelkező iratot tekintette. Ez a jogszabály jelen jogvitára már - hatályon kívül helyezése miatt - nem irányadó. A Ptk. viszont a 6:7. §-ában - a kötelek közös szabályai között - általános jelleggel rögzíti, hogy ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a jognyilatkozat akkor minősül írásba foglaltnak, ha jognyilatkozatát a nyilatkozó fél aláírta (6:7. § (2) bekezdés). Kimondja továbbá, hogy írásba foglaltnak kell tekinteni a jognyilatkozatot akkor is, ha annak közlésére a jognyilatkozatban foglalt tartalom változatlan visszaidézésére, a nyilatkozattevő személyének és a nyilatkozat megtétele időpontjának azonosítására alkalmas formában kerül sor (6:7. § (3) bekezdés). Az egyszerű, zárt - például banki - rendszeren kívüli e-mail a nyilatkozattevő személyének kétség kívül azonosítására aláírás hiányában nem alkalmas, ezzel pedig a sajtó-helyreigazításra irányadó idézett jogszabályban megszabott írásbeliség követelményét sem elégíti ki, a jogosulti igényérvényesítés megtörténte ilyen formában nem megállapítható.

A felperesnek az I. rendű alpereshez e-mailben eljuttatott helyreigazítás iránti kérelme tehát joghatályosnak nem tekinthető.

Kétségtelen, hogy a felperes később a kérelmet postai úton is eljuttatta az I. rendű alperesi szerkesztőséghez, ennek kapcsán viszont a törvényi határidők nem megtartottak: az a perindítást követő napon, december 5-én érkezett a kötelezetthez, az I. rendű alpereshez. Ez azt jelenti, hogy valójában elmaradt a jogszabály szerinti kötelező előzetes eljárás, aminek jogkövetkezménye a kereset elutasítása a korábban már írtak szerint.

A jogorvoslati kérelem - a Pp. 155/A. §-a alapján - előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére is irányult. Az ítéletábla a kérelmet nem találta indokoltnak, azt elutasította. Az Európai Unió Alapjogi Chartájának hivatkozott 11. cikke a vélemény-nyilvánítás és a tájékoztatás szabadságjogát rögzíti, míg az 52. cikk tartalmazza a kérelemben szereplő arányosság elvét. A felperes valójában annak megállapítását kérte, hogy az irányadó magyar jog az írásbeliség követelménye tekintetében nem felel meg a közösségi jog által védett fenti alapelveknek. Ezzel összefüggésben viszont nincs helye előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésének, hiszen a fél nem a közösségi jog értelmezését igényelte (EBH2005.1320., EBH2016.M.21. számú elvi határozatok). A nemzeti jog értelmezése nem az Európai Bíróság, hanem a nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik, és ezt az írásbeliség megfelelő formáival összefüggésben a különböző szintű bíróságok - több eseti döntésben is tükröződően - megtették.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az I. rendű alperes másodfokú eljárásban felmerült, jogi képviselével összefüggő költségének viselésére, melynek mértékét az ítéletábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) bekezdés, valamint (5) és (6) bekezdései alapján a kifejtett munkával arányosan, mérlegeléssel állapította meg. A le nem rótt fellebbezési eljárási illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) bekezdése alapján rendelkezett.

Szeged, 2018. január 26.

Dr. Kiss Gabriella s.k.
a tanács elnöke

Dr. Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.
előadó bíró

Dr. Bálint Attila s.k.
táblabíró